

Zprávy, informace, oznámení

Pozvánka na setkání s osobnostmi dějepisné práce

Na měsíc říjen 1998 připravila Katedra historie FF UP dvě setkání s osobnostmi dějepisné práce. V úterý 13. 10. od 15.00 čte ve velké učebně FF prof. dr. **Ferdinand Seibt**, Dr. h. c. (Collegium Carolinum, Mnichov) ze svých textů na téma **Německo a Češi**. Prof. F. Seibt zastupuje ve dnech 5. až 8. 10. německou historiografii na mezinárodní vědecké konferenci konané v prostorách Senátu ČR (Praha) s názvem Československo 1918–1938. Osudy demokracie ve střední Evropě. Poté navštíví se svými před-

náškami některé z českých univerzitních pracovišť.

Ve středu 21. 10. od 16.45 osloví ve velké učebně FF akademickou obec s přednáškou **Přítomnost historie** prof. PhDr. **Libuše Hrabová**, CSc. (Katedra historie FF UP), a to u příležitosti svého životního jubilea.

Obě setkání s historiky jsou určena pedagogické a studentské veřejnosti všech fakult. V obou případech je předpokládán diskusní zájem historiemilovné obce.

-ba-

Upozornění

Posluchači zařazení do pořadníku neubytovaných studentů se mohou neprodleně přihlásit k ubytování na kolejích. K datu 28. 9. 1998 jsou ubytování studenti-ženy s počtem bodů 87 a muži s počtem bodů 75. Seznamy neubytovaných jsou vyvěšeny v recepčních vrátnic a na studijních odděleních fakult.

Bližší informace podá ing. Jasný – kl. 8009 a Ubytovací kancelář, kl. 8017, 8016.

Ing. B. Stachoňová, Ubytovací kancelář SKM UP

Akademický sbor Žerotín přijímá nové členy

Zájemci o zpěv a hudbu, kteří by se chtěli stát členy Akademického sboru Žerotín, nechť se dostaví 5. 10., 7. 10. či 14. 10., v 18.00 hod. na Katedru hudební výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Palackého (Purkrabská ul., II. patro).

-map-

Jen několik řádků

Díky slečně Aleně Krausové ml. z PdF,

že nám napsala, neboť jinak by tato glosa vyzněla jako reklama, a reklama to není pouze **dobrá informace**. Jelikož se nás zdvořile zeptala, kdeže se dá koupit tričko k výročí vzniku Univerzity Palackého, stejně zdvořile jí odpovídám. Tedy: posledních cca 400 triček v barvách UP a v perfektní kvalitě (Van DeBerg) tedy 100%, ale opravdu 100% cotton, což už se dnes nevidí ani na tričkách renomovaných firem. Firma, která je pro nás vyrobila, jich prodala přes 1000 ve svém obchodě, což je pro tričko se znakem (výšivkou nebo tiskem) UP docela dost. Takže ho vlastní 1/12 našich studentů, kteří už jsou asi absolventi a jsou po celé naší zemi i v zahraničí a na skateboardu, kolečkových bruslích a nebo jen jako vzpomínku u prádelníku mají ten znak, který pro ně byl pět let součástí života běhu. Všechno má svůj konec – studium, relativně bezstarostný život mladých let i počet triček, které je možno ještě koupit. Z této svým způsobem unikátní série se nám jich podařilo pro vás ještě pár zachránit – na každých třicet studentů jedno tričko.

Jestliže to nepodstatné, ale nemějte důležitě – jsou ve čtyřech velikostech M, L, XL a XXL, ve dvou barvách a s výšivkou a tiskem. Najdete je – (než bude v provozu prodejna UP ve Zbrojnici) v knihkupectví BONUM a na Konferenčním servisu RUP.

Sám si koupím dvě a čepici – je to **dobrá investice a dobrý dres**.

J. Pour

Výsledek výzkumu patentován

L. Havlíček (ÚEB), M. Hajdúch (LF UP) a M. Strnad (PřF UP) jsou autory patentu s názvem *Inhibitor cyklin-dependentní kinázy*. Předmětem patentu je chemická látka blokující dělení buněk – potenciální léčivo nádorových onemocnění. Patentová ochrana platí od r. 1998 v Austrálii, Kanadě, Japonsku, Koreji a USA. O výsledcích výzkumu inhibitorů tohoto typu, získaných v Centru molekulární biologie a medicíny UP a na kooperujících pracovištích, podrobně informuje *Zpravodaj klin. farmakologické farmac.* 12 (1–2), 5–16, 1998.

-mh-

Vodopád sděluje

Redakce Vodopádu – časopisu studentů Univerzity Palackého – oznamuje, že uzávěrka prvního čísla bude 9. 10.

Příspěvky adresujte na e-mail: vodopad@post.cz; popřípadě na „vzkazník“ (přední trakt FF UP). Nevylučuje se i možnost jakýchkoliv cest vlastních.

PS: Sledujte nástěnku!

Red.

Otázka pro: prof. RNDr. K. Lenharta, DrSc., prorektora UP pro vědeckobadatelskou činnost

Co znamenají výrazy „institucionální prostředky na výzkum“ a „výzkumné záměry“?

Od 1. ledna 1999 budou věda a výzkum (dále jen VV) na vysokých školách podporovány ze tří druhů státních prostředků: za prvé – „účelové prostředky“ na VV rozdělované na základě veřejné soutěže (grantové projekty), za druhé – „prostředky na nespecifikovaný výzkum na vysokých školách“ (tzv. vědecký výkon odvozený mj. z objemu dřívě získaných prostředků na grantové projekty a z počtu doktorandů) a za třetí – „institucionální prostředky“ přidělované, jak z označení vyplývá, nikoli jednotlivcům, nýbrž institucím, a to na základě výzkumných záměrů. V materiálech MŠMT ČR je „výzkumný záměr“ charakterizován jako „globální, tematicky ucelený, dlouhodobý program výzkumu a vývoje instituce, ve kterém instituce prokazuje již dosažené výkony a má uznávané renomé“.

Výzkumné záměry se formulují na úrovni fakult a jejich schválení proběhne na zasedání vědeckých rad fakult. Definitivní soubor výzkumných záměrů bude přijat na zasedání Vě-

Teoretické ústavy LF zkrásněly

Těsně před zahájením zimního semestru skončila generální oprava poslucháren a vestibulu teoretických ústavů LF. Je vymalováno, uklizeno a vše svítí novotou. Doufejme, že studenti si pěkného prostředí budou jak náleží vážit.

Ve vestibulu je instalována vědeckodidaktická výstava mikrofotografií, dokumentující výsledky různých mikroskopických vyšetřovacích metod. Přijďte se podívat, budete překvapeni!

-mh-

Čestné členství

Výbor České revmatologické společnosti na své schůzi 27. 3. 1998 rozhodl udělit čestné členství doc. MUDr. Vladkovi Horčíčkovi, CSc., za zásluhy o rozvoj československé a české revmatologie. Doc. MUDr. V. Horčíčka, CSc., je proděkanem LF UP a zástupcem přednosti III. interní kliniky LF UP a Fakultní nemocnice v Olomouci.

Z konkurzu účastnit se V. postgraduálního kurzu EULAR v Bad Bramsted vítězně vyšel as. MUDr. Pavel Horák, CSc., z téhož pracoviště.

-mv-

Merrill 1999/2000

Oddělení zahraničních styků RUP vyhláší konkurz na roční studijní pobyt v USA. Přihlásit se mohou studenti 2. – 4. ročníků všech fakult, možnost uplatnění studentů medicíny je však značně omezená.

Podrobnosti o programu a podmínkách obdržíte na oddělení zahraničních styků Rektorátu Univerzity Palackého, informace o školách, na kterých je možno studovat, také na <http://www.upol.cz/ilo/merrill>.

Termín odevzdání přihlášek je 30. 10. 1998.

Red.

decké rady UP, která se bude konat 19. října 1999. Přijaté záměry budou uvedeny ve statutech fakult. Ministerstvu se předkládají za celou vysokou školu.

A nyní základní otázka: jak byl stanoven limit na výzkumné záměry jednotlivým vysokým školám? Odpověď je jednoduchá. Je to průměr vědeckého výkonu za poslední čtyři roky. Tedy – čím více grantových prostředků, doktorandů, docentů a profesorů vysoká škola v tomto období měla, tím více prostředků obdrží. Na svém posledním zasedání rozhodlo Kolegium rektora UP, že v podstatě podle stejného ukazatele budou institucionální prostředky rozděleny fakultám naší univerzity. Domnívám se, že tento princip je spravedlivý.

Bližší informace lze získat na WWW stránkách MŠMT ČR.

-mh-

Pozn. red.: Jak uvedl prof. Lenhart na posledním zasedání KR UP, na výzkumné záměry UP je ze státních prostředků předběžně vyčleněno necelých 30 mil. Kč.

-mav-

Události

The Outdoors – The Roots of Life

Návrat ke kořenům, návrat k lidství – tak by se dalo charakterizovat zaměření netradiční mezinárodní konference, pořádané Katedrou rekreologie ve spolupráci s Katedrou kinantropologie FTK UP ve dnech 25. – 27. 9. Původní idea, realizace i výsledky tohoto jednání jsou jedním z mnoha výstupů dlouhodobé spolupráce týmu učitelů FTK UP (Radka Hanuše, Jiřího Skoumala, Jiřího Kratochvíla a Ivo Jirásk) s Nadací Pangea.

Zijeme v době, která je nazývána postmoderní, v období, kdy stávající civilizace intenzivně rozvíjí techniku, informační multimediální systémy, komunikační prostředky (a zlepšila se přitom opravdu komunikace mezi lidmi?), nové technologie stále více odstraňují a usnadňují práci (a nezapomíná se přitom na základní lidské hodnoty, na postupy vedoucí k rozvoji osobnosti člověka, na samotný vlastní proces komunikace?). Návrat k přírodě a přirozenosti cestou vytvoření alternativního systematického výchovného a vzdělávacího systému, kde příroda vytváří nejen vnější rámec, ale kde je autentickou součástí záměrných, zejména pohybových činností, se zaměřením na holistický rozvoj osobnosti, to byla vize tohoto jednání.

Nejen účastníci, ale i organizátory překvapil zahajovací projev děkana FTK UP, prof. PhDr. Františka Vaverky, CSc., který plně vystihl jak myšlenkovou náplň, tak i atmosféru konference slovy náčelníka Seatla k prezidentu Spojených států. Přednesené příspěvky se dají shrnout do tří tematických okruhů: a) myšlenkové základy a podněty (filozofické aspekty) výchovy a pobytu v přírodě, prožívání, b) pohybové aktivity v přírodě (lyžování, potápění, horolezení, lanové aktivity atd.) jako prostředek rozvoje osobnosti, c) oblasti působení (cestovní ruch, komunální rekreace, výchova, terapie).

Důležitější než samotná vystoupení účastníků se ukázala být nedělní společná debata (zaznamenávaná v televizním studiu AVC UP), která se stručně vrátila k předneseným tématům, ale v ryze pracovní a přátelské atmosféře přerostla v něco, co podstatným způsobem překračuje smysl a význam jedné osamocené konference. Účastníci se totiž shodli na tom, že

zkušenosti z jednotlivých zemí (ČR, Slovinsko, Polsko) je dobré nejenom sdělovat, ale také společně získávat. Proto byl založen *Outdoor club*, neformální společenství lidí i společností zaměřujících se na výchovu a pobyt v přírodě z nejrůznějších směrů (vysokoškolská pracoviště vědeckým způsobem reflektující danou problematiku, společnosti využívající přírodního prostředí k výchově, k oslovení mnoha zájemců formou turistiky a cestování, k terapii – nejen psychických problémů). Záměrem není vytvářet další instituci, organizaci s předsedou, místopředsedou a placením příspěvků, ale koordinace a spolupráce řady odborníků i praktiků na jednom rozsáhlém tématu: člověk a jeho pobyt v přírodě. Jako prvotní výzva žádající si uskutečnění se vytvořil systém komunikace (konference je nedostatečná, je nutné oslovit média, komunikovat prostřednictvím internetu a e-mailu, rozšiřovat povědomí mezi nezařazenými) a příprava společného výzkumného projektu a mezinárodní odborné publikace.

A v čem spočívala ona netradičnost, na níž upozorňuje první věta? Čím se lišila přátelství, nedělní setkání od jiných podobných setkání? Blízkosti účastníků, při obdobných oficiálních příležitostech dosud nevidané, se podařilo dosáhnout díky mnoha aktivitám připravovaným studenty Katedry rekreologie FTK UP. Proto mohly být už páteční úvodní příspěvky, poměrně obsáhlé, proloženy drobnými hrami či cvičeními, umožňující nejenom vyšší pozornost a soustředění na další referát, ale také pro bližší seznámení se. Proto byl večerní program pojat jako historická prohlídka města s posezením v čajovně, s čajovým obřadem a hrou na sitar. Proto bylo zcela záměrně sobotní odpoledne věnováno cestě po řece se zastávkami zaměřenými na tvořivostní i fyzické aktivity (land-art, lanové překážky, seznamovací hry, řešení problémových situací...). Nebyť těchto programů, nezaopatřením divákem snad vnímaných jako „doprovodné“, nedosáhlo by se takového úzkého propojení jednotlivých účastníků konference, a tím i neformálnosti a přátelství pro výměnu názorů. Doufejme, že tento mezinárodní podnik nezůstane ojedinelým.

I. Jirásek a J. Kratochvíl, FTK UP Olomouc

Příští ročník AFO bude možná oceňovat celoživotní dílo

V úterý 22. 9. 1998 proběhla další schůzka organizačního výboru AFO '99, na které byl podle sdělení PhDr. J. Schneidera schválen statut festivalu s některými úpravami. Jde zejména o změny týkající se počtu cen udělovaných vítězným snímkům. V příštím roce budou přihlášeny snímky soutěžít v kategorii populárně vědecký a vědecký film (Cena J. Calábka), v kategorii dokumentární pořad (Cena A. F. Šulce), v kategorii didaktických filmů (Cena J. A. Komenského) a v kategorii CD-ROM. Cena E. Schorma bude udělena vítěznému snímku s uměleckou tematikou.

Novinkou příštího festivalu bude především Cena za celoživotní dílo, která by měla být předána uznávané osobnosti mezinárodního věhlasu v oblasti dokumentárního filmu. Návrh na zakotvení této ceny ve statutu festivalu posoudí na svém nejbližším zasedání VR UP.

Součástí závěrečných okamžiků AFO '99 by se měly stát také projekce mimosoutěžních profilů autorů vítězných snímků.

Jak dále uvedl dr. Schneider, organizační výbor jednal rovněž o tématech jednotlivých seminářů, které by měly proběhnout v průběhu festivalu. Zatím se rýsuje šest témat: a) vztah vědy, literatury faktu a dokumentárního filmu; b) seminář s projekcí *Olomouc ve filmu*; c) divadlo v dokumentárním filmu; d) dokumentární a vědecký film v televizi (seminář ve spolupráci s FITES); e) mystifikace v dokumentárním filmu (speciální projekce); f) využití moderních technologií ve výuce.

Členy organizačního výboru AFO '99 jsou PhDr. J. Schneider, doc. J. Schulz, PhDr. T. Hrbek, ing. J. Pour, PhDr. R. Hladký, PhDr. P. Urbášek, ing. J. Holíšová a M. Hálková.

-mav-

K otevření ošetrovatelského centra

Dokončení ze str. 1

republiky unikátním sesterským zařízením. Svým zaměřením a činností přesahuje rámec univerzitního vzdělávání sester, neboť je určeno nejen studentům, ale i profesionálům z oboru ošetrovatelství v regionu.

Koordinátorka partnerských programů v ČR a Maďarsku, zástupkyně Americké mezinárodní zdravotnické aliance (AIIHA) doc. S. Štrbáňová podotkla, jak je důležité usilovat o to, aby se zdravotním sestrám dostalo co nejkvalitnějšího vzdělání. *Věřím, že zde vznikne i centrum sesterského výzkumu*, dodala. O problematice týkající se postavení zdravotních sester hovořila i Jindra Pavlicová, hlavní sestra MZ ČR. Uvedla, že ošetrovatelství má bezpochyby budoucnost. Proto teoretická a dokonalá praktická příprava sester je víc než důležitá. K plnohodnotné zdravotní péči patří i plnohodnotné postavení zdravotních sester. Tím, že zde vzniklo vysokoškolské studium pro zdravotní sestry, nabývá jejich role jiných dimenzí. *Mnohé sestry si stěžují na špatné postavení, k tomuto musím ale říci, že většinou záleží na nich samotných. Tyto dialogy jsou bohužel často spojovány s finančním ohodnocením, což považují za chybné. Chápu a je to fakt, že v dnešní chaotické době jde*

stále o finance. Ovšem poskytování péče musí fungovat stále tak, jak to fungovalo kdysi. Domnívám se, že vždy je to tzv. o týmu a postavení má každý takové, jaké si vybuduje. Za podstatné považují vzdělání. Bohužel to naše středoškolské není úplně v souladu se světem. Je dobře, že vzniklo vyšší studium, bakalářské, řekla J. Pavlicová.

Slavnostnímu otevření byli přítomni nejen zástupci Lékařské fakulty UP, ale také představitelé partnerských společností. Z Virginia Commonwealth University v Richmondu přijela i doc. Mary Corleyová, která přednáší na tamní Ošetrovatelské fakultě.

M. Poláková

Setkání s Benjaminem Kurasem

Dokončení ze str. 1

Touto cestou se ubírat nechtěl, a tak se rozhodl pro jinou pouť, emigraci do Anglie (září 1968). *Dokud nás smrt nerozdělí*, to byla jeho odpověď britským úřadům na otázku, dokdy miní s dvoutýdenním vízem v Anglii pobyt. „Sychravou území“ ale předcházel týdenní zastávka v Paříži, kde se shodou náhod potkal s Ivanem Theimerem. I Kuras byl zpočátku tím, který umýval nádoby a balil knihy a vzpomínal

na studentské roky přerušené rubáním dříví a prací v recepci olomouckého hotelu Národní dům...

V lednu 1969 dostal místo v BBC. Zde strávil další tři léta života a mj. poznal i Karla Kyncla. Protože ho ale fascinovalo divadlo, zkusil práci provozního, od níž ale brzy upustil a vrátil se do BBC. Důvod byl prostý: finanční situace. Dnes je Benjamin Kuras autorem čtyř knih (např. Češi na vlásku, Jak přežít padouchy...), v nichž píše o české povaze, o padouších, o obchodě a podnikání či houbaření a kulinářství. Je také autorem šestnácti rozhlasových her a nespočetných překladů. Prozradil, že by rád napsal o současné české politické situaci. *Je to velmi zajímavé téma. V Anglii se totiž všeobecně soudí, že když už je v ČR konečně demokracie, je přece vše v pořádku. To ale zdaleka není pravda, zmínil B. Kuras, domnívající se, že lidem v ČR (ať se jedná o politiky či řadové občany) chybí profesionalita a odpovědnost za vykonanou práci. Zdali zmíněná kniha ovšem spatří někdy světlo světa, je ve hvězdách. Pochybuji, že se dostanu k patřičným informacím...*, podotkl britsko-český publicista, který nedávno vysouzenou částku nad J. Kavanem (50 tis. korun) věnoval Syndikátu novinářů za účelem ochrany svobody slova.

M. Poláková

Události

Italské dny v Olomouci

Ani deštivé počasí nemohlo narušit příjemnou atmosféru, jež provázela celý průběh *Italských dnů* v Olomouci, pořádaných pod záštitou Městského úřadu Olomouce a Italského velvyslanectví v Praze ve dnech 10. – 18. 9. Slavnostního zahájení se zúčastnil i italský velvyslanec v naší zemi, Maurizio Moreno, a ředitelka Italského kulturního střediska v Praze Angela Trezza.

Opravdu velmi pestré spektrum nabízených akcí mohlo oslovit snad každého: milovníky výtvarného umění, fotografie, lyrické či komorní hudby, filmu, módy a zkrátka nepřišli ani vyznavači dobrého jídla, kteří mohli uspokojit své chuťové pohárky v hotelu Gemo, kde pro ně v rámci *Týdne italské kuchyně* připravili lákavé pochoutky kuchaři z Florencie.

Bezkonkurenčně největší úspěch měl koncert slavných italských árií v Klášterním Hradisku, na němž vystoupili naši i italscí pěvci za nadsněných ovací publika. Významnou událostí světového formátu byla vernisáž výstavy dosud nezveřejněných kreseb Paola Paganiho. Nečekaný úspěch skládila i výstava *Okrůh umělců Galerie Carini*, která probíhá do 2. října v Galerii Caesar a výstava reportážních fotografií Swietlana Kraczyho o povodni ve Florencii v roce 1966 na nádvoří olomoucké radnice. A kinofilové si jistě nenechali ujít filmový maratón *Florence v kinematografii* v besedním sále Muzea umění.

Italský velvyslanec spolu s ředitelkou Italského kulturního střediska během svého po-

bytu v Olomouci navštívili také IX. setkání romanistů na naší univerzitě, aby pozdravili jeho účastníky a aby při této příležitosti předali italské sekci Katedry romanistiky FF UP dar Italského velvyslanectví, 5 mil. lir (asi 90 tis. Kč) určený na nákup knih.

V těchto dnech se olomoučtí občané dočkali ještě další významné události. Představitelé našeho města a zástupci Městského úřadu ve Florencii potvrdili svým podpisem Smlouvu o vzájemné spolupráci. Florentská delegace (Guido Gori a Laura Giolli) navštívila rovněž Univerzitu Palackého. Při jednání s prorektorkou pro zahraniční styky, doc. PhDr. Libuší Hornovou, se hovořilo o možnostech spolupráce mezi Univerzitou Palackého a Univerzitou ve Florencii a o připravované smlouvě mezi oběma institucemi, která by podpořila zejména výměny studentů a vyučujících, jakož i aktivní účast na společných vědeckých projektech. Na tomto setkání vyzvala italská strana naši univerzitu, aby se společně s dalšími kulturními institucemi působícími v tomto regionu zapojila do významného projektu „Evropa v období romantismu“, na kterém florentští odborníci spolupracují již se svými kolegy z Německa, Velké Británie a Francie.

Italské dny v Olomouci zvládnuly svou premiéru na výtečnou a setkaly se s velkým zájmem u olomoucké veřejnosti, která by jistě uvítala jejich brzké opakování. Ze by snad už v příštím roce?

Mgr. L. Kováčová

Symposium soudní toxikologie

Ve dnech 24. a 25. 9. se pod záštitou rektora UP prof. RNDr. L. Dvořáka, CSc., a primátora města Olomouce RNDr. I. Kosatíka konalo v našem městě již podruhé mezinárodní

symposium soudní (forensní) toxikologie TOX Olomouc '98. Na organizačním zajištění se ze strany univerzity podílel Ústav soudního lékařství a medicínského práva LF UP a Ústav analytické a organické chemie PŘF UP.

Symposia se zúčastnilo 19 významných zahraničních expertů ze čtyř zemí (Lucemburska, Maďarska, SRN a USA). K čestným hostům patřili prezident Mezinárodní asociace forensních toxikologů (TIAFT) prof. Robert Wenning a prezident německé Společnosti pro toxikologickou a forensní chemii (GIFCh) prof. Thomas Daldrup.

Česká soudně lékařská a toxikologická pracoviště byla zastoupena účastníky z Brna, Havířova, Ostravy, Prahy a Olomouce.

Místem konání odborného programu byl Besední sál Muzea umění v Olomouci, jednacími jazyky byly angličtina a němčina. Na slavnostním zahájení pozdravil účastníky symposia prorektor prof. RNDr. Karel Lenhart, DrSc., který mimo jiné zdůraznil úlohu soudních toxikologů především v boji proti zneužívání návykových látek – drog. Prof. Thomas Daldrup pak vyzdvihl význam mezinárodních setkání expertů s možností osobní výměny názorů a poznatků.

V odborném programu bylo předneseno 11 sdělení (z toho 2 plenární) a prezentovány 3

postery. Nosným tématem symposia byly pokroky v analytice návykových látek – drog. Přednesená sdělení se zabývala zmíněnou problematikou z hlediska imunochemických i instrumentálních metod. Za olomoucká pracoviště se prezentovali B. Smysl přednáškou „Beitrag zur Analytik von Strassendrogen“ a J. Ševčík posterem „Capillary electrophoresis in illicit drug metabolism studies“.

Ve své závěrečné řeči zhodnotil prof. Wenning odborný program jako přínosný a rovněž se kladně vyjádřil k organizaci symposia.

V rámci společenského programu byli účastníci seznámeni s historickými památkami starobylé Olomouce a byl pro ně uspořádán též výlet do blízkého okolí.

RNDr. B. Smysl, CSc.,
prezident symposia

Studenti Cyrilometodějské teologické fakulty Univerzity Palackého zahájili začátek akademického roku sváteční mší v Chrámu Panny Marie Sněžné. Posluchači prvních ročníků pak slavnostně zahájili ukončení imatrikulací v arcibiskupském paláci.

-map-
Foto. T. Jemelka

Studentská rubrika

Úsporná opatření blokují prospěchová stipendia

Mrzuté „balíčky“ zrušily i jednu z mála studentských finančních subvencí. Podle posledních informací tvoří výjimku na Univerzitě Palackého jen Pedagogická fakulta, která ještě loni vyčlenila na stipendia z fakulního rozpočtu zhruba 285 tisíc korun. PdF doposud zachovává prospěchové stipendium, pro jehož udělení musí posluchač splnit daný studijní limit. Jak Žurnálu UP potvrdila Mgr. Z. Kovářková (oddělení pro organizaci), zaznamenává PdF tři nárokové skupiny. Ti studenti, jejichž studijní výsledek v minulém školním roce odpovídal hodnotě 1, mohli získat jednorázově tisíc korun. S průměrem od 1,1 do 1,2, bylo možné jednorázově obdržet devět set korun, jestliže prospěch posluchače nepřesáhl magickou hranici 1,4, mohl po zažádání dostat prospěchové stipendium ve výši sedm set korun. Podotýkám, že uvedené částky zaznamenávají loňský stav. Výše stipendií se totiž každoročně odvíjí od sumy, která je vyčleněna z rozpočtu fakulty, dále pak od počtu stipendistů. Pro stávající akademický rok jsou připravovány podklady pro výplatu stipendií dle stipendijního řádu. Rozhodnutí o výplatě však dosud nepadlo.

Posluchači Pedagogické fakulty UP mohou výjimečně získat stipendium za studentskou vědeckou činnost nebo mimořádné stipendium za výsledky v soutěžích (např. o Cenu děkana), za reprezentaci fakulty. Nevyplácí se zde stipendia sociální, ovšem jak Mgr. Z. Kovářková podotkla, za poslední čtyři roky o příspěvek tohoto typu ani nikdo nežádal.

Na zbylých šesti fakultách UP byla prospěchová stipendia z důvodu úsporných opatření zrušena. Mgr. A. Kotulová, vedoucí studijního oddělení Filozofické fakulty UP, však k tomuto dodala, že rozhodnutí pro stávající akademický rok ještě není konečné. Pokud by k nějakému zvratu došlo, budou posluchači zmíněné fakulty včas informováni. Fakulta tělesné kultury UP zachovává možnost stipendií za studentskou vědeckou a pedagogickou činnost. Vyplácí je dvakrát do roka a výše se pohybuje mezi osmi až devíti sty korunami. Existuje zde i možnost stipendia sportovního, které se vyplácí dvakrát do roka. Kritériem pro jeho udělení je typ sportu a umístění. Výše naposledy přidělených sportovních stipendií se pohybovala od pěti set do tisíce dvě sta korun. Lékařská fakulta UP prospěchová stipendia nevyplácí již tři roky. Proděkan doc. V. Horčíčka ale potvrdil, že posluchači LF UP mohou získat mimořádné stipendium, a to v případě, dokončili-li studium s vyznamenáním nebo pracují-li v ústavech a na klinikách jako vědecké a pedagogické síly. Mimořádné stipendium mohou získat také ti posluchači, kteří se ocitnou nezávině v mimořádných sociálních podmínkách. Situace na Právnické fakultě UP také není růžová. Příspěvek dostávají pouze zahraniční posluchači, kteří si studium platí. Např. letos uhradí student cizího státu za rok studia zhruba sto osmdesát tisíc korun. Z této částky pak každý měsíc obdrží dva tisíce pět set korun. Obdobná informace zazněla i ze studijního oddělení Cyrilometodějské teologické fakulty UP. Zde obdrží zahraniční student měsíčně tisíc sedm set korun, přičemž za rok studia zaplatí čtyřicet pět tisíc korun. Obdobná situace je i na Přírodovědecké fakultě UP.

M. Poláková

(Pozn. red.: nezmiňujeme se o stipendiu recipročním založeném na meziplátní dohodě ČR a SR, dále pak o stipendiu vypláceném postgraduálním posluchačům a stipendiu vládním.)

Univerzita třetího věku

Odvaha k duchovnímu růstu

Projev prorektora UP RNDr. J. Tilicha, CSc., na slavnostním shromáždění Univerzity třetího věku 20. 5. 1998

Vážené dámy, vážení pánové!

Vítám vás srdečně na půdě Univerzity Palackého při této slavnostní příležitosti, kdy končí další ročník univerzity třetího věku, je uzavírán ročník první a někteří z vás dostanou osvědčení nebo diplomy o absolvování speciálních běhů v ročníku třetím, tedy závěrečném.

Zamýšlel jsem se nad tím, jakým způsobem vás při této příležitosti oslovit. Zcela nedávno se mně dostala do rukou kniha esejů francouzského publicisty a filozofa Gillese Lipovetského nazvaná příznačně –

Foto A. Jankovský

a snad až přízračně – *Éra prázdnoty*. Skutečně žijeme v době velmi složité, komplikované a v mnohých z nás tato doba zanechává pocit prázdnoty, pocit nenaplnění. Čím to, že v této společnosti existují tak rozporuplné tendence? Čím to, že se na jedné straně

setkáváme s vlnami násilí, s projevy rasismu a xenofobie – a na druhé straně vznikají spontánní aktivity k tomu, abychom se složili na operaci dítěte, abychom přispěli na vozíčkáře a podobně. Odkud pramení taková rozkolísanost, tyto tendence na jedné straně nežádoucí a na straně druhé tak povznášející?

Domnívám se, že skutečně žijeme v době, která ztratila mnoho ze základních ideálů, pozbyla základních etických hodnot a my někdy opravdu váháme, co dělat, jak se k tomu všemu postavit. Nevíme, zda se máme vrhnout do víru politických událostí

a sledovat s napínavým očekáváním, jak to všechno dopadne; někdy se necháme „vytočit“ a reagujeme podrážděně na něco, co slyšíme v masových médiích; někdy se zase naopak vracíme do kruhu svých nejbližších, vnímáme pohodu a díky ní vnímáme i souměřitelnost se všemi ostatními. A v takových okamžicích pak dokážeme pocíť i soucítění s dítětem, s člověkem, který byl zraněn při šarvátkách mezi skinheady a Romy, dokážeme se s nadhledem dívat i na všechny ty věci tak nežádoucí, za něž vinu někdy svalujeme možná i na celou naši politickou scénu.

Ale východiskem ze všech těchto problémů, jimiž jsme sužováni, není ponoření se do této „éry prázdnoty“, procíťování prázdna a frustrace z doby, která na nás takto doléhá. Východisko je třeba hledat především v práci na sobě samotných, na svém duchovním růstu. Kterýsi filozof řekl, že třetí tisíciletí buď bude tisíciletím duchovním, nebo nebude vůbec. Je to závažná myšlenka. A já jsem přesvědčen, že vy, kteří jste se rozhodli už ve věku, jemuž se říká „postproduktivní“ (i když to v řadě případů zdaleka není pravda), navštěvovat univerzitu třetího věku, rozhodli jste se pracovat na sobě samotných. A pracovat nejen v tom směru, abyste získali nové poznatky, ale abyste také lépe začali poznávat sebe samotné, abyste dokázali najít sami v sobě ono něco, co nás přesahuje, co nás vede k tomu, že se z nás stávají lidé lepší, kvalitnější, lidé, kteří jsou hodni nést ono hrdé označení „člověk“.

Upřímně vám všem blahopřeji, ať už ukončíte ročník první a to další vás teprve očekává, anebo ročník třetí a tím jste úspěšně své studium na univerzitě třetího věku uzavřeli. Upřímně vám blahopřeji

a skláním se před vámi, protože najít v sobě odvahu začít studovat, když už člověku leccos do hlavy neleze a naopak velmi často v té hlavě nenachází to, co by tam rád objevil, kdy stále častěji tápe ve vzpomínkách a myšlenkách a nevybavují se mu názvy a jména, která by rád vyslovil – v tomto věku začít studovat je skutečně úctyhodné. A já si nesmírně vážím toho, že jste naši univerzitu poctili svou přítomností a svým zájmem o studium na univerzitě třetího věku. Přeji vám, kteří jste skončili 1. ročník, abyste i v těch ročnících dalších byli úspěšní. A všem vám přeji hodně zdraví a pohody v osobním životě a hodně sil k tomu, abyste i nadále mohli pracovat sami na sobě, na naplnění svého lidské poslání.

Univerzita třetího věku UP na kongresu Mezinárodní asociace univerzit třetího věku

Pět set účastníků z třiceti osmi zemí z celého světa se ve dnech 9. – 12. 9. 1998 sešlo v německém městě Schwäbisch Gmünd k výměně zkušeností z organizování vzdělávacích aktivit na univerzitách třetího věku. Česká delegace byla kromě představitelů MŠMT zastoupena organizátory univerzit třetího věku na UK v Praze, MU v Brně a UP v Olomouci.

Jednání kongresu se vyznačovalo pracovní atmosférou: dopoledne probíhaly přednášky mezinárodně uznávaných odborníků z různých oblastí, odpoledne pak semináře věnované dílčím problémům vzdělávání seniorů. Zaujaly mne zejména dvě přednášky. První proslovil hlavní organizátor kongresu, prof. dr. L. Zahn, který před dvěma roky navštívil Olomouc při příležitosti 10. výročí založení univerzity třetího věku. Ve své přednášce zdůraznil zejména vědecké pojetí výuky seniorů a humanitní poslání vzdělávání v poproduktivním věku. Zástupce OSN, brazilský profesor A. Kalache, se zabýval otázkami souvisejícími s explozivním růstem seniorské generace. Seznámil kongresové plénum také s některými aktivitami, které budou součástí „roku starších“ vyhlášeném na příští rok: 2. 10. 1999 by se měl uskutečnit „Globální pochod pro aktivní stáří“.

Delegace České republiky připravila pro účastníky kongresu velký poster, na němž dokumentovala svou činnost i olomoucká univerzita třetího věku. Přínosem byla i naše aktivní účast na odpoledních seminářích, na nichž jsme měli možnost diskutovat o problémech spojených s organizováním univerzit třetího věku a načerpat cenné náměty pro jejich další činnost.

Doc. MUDr. K. Dostálová, CSc.

Univerzita třetího věku zahajuje

Dokončení ze str. 1

více do hloubky. Neuspokojen zůstává zejména na jejich zájem o studium historie, filozofie a přírodních věd.

Je však otázkou, zda univerzita může v době, kdy se potýká s nedostatkem finančních prostředků a prostor pro výuku, uvažovat o rozšíření nabídky programů pro tuto specifickou vzdělávací komunitu. Symbolický poplatek ve výši 200,- Kč, který uhradí seniori jako zápisné a dotace, kterou každoročně poskytuje univerzita prostřednictvím Úřadu města Olomouc Okresní úřad, stačí stěžít na úhradu nejnutnějších nákladů. Univerzita třetího věku v Olomouci může existovat podobně jako na jiných vysokých školách pouze díky obětavým organizátorům – garantům na jednotlivých fakultách a díky učitelům, kteří až na malé výjimky přednášejí bez nároků na honorář. Jménem organizátorů univerzity třetího věku i studentů-seniorů jim všem děkuji a přeji jim hodně úspěchů v pedagogické i vědecké činnosti.

Doc. PhDr. A. Petřková, CSc.,
ředitelka U3V

Univerzita třetího věku

Cesta k poznání je bez konce

Vystoupení paní Hany Rohlederové, absolventky Univerzity třetího věku na slavnostním shromáždění 20. 5. 1998.

*Vážený pane prorektore,
vážení akademičtí funkcionáři,
vážení hosté, milé kolegyně a kolegové!*

Před dvěma roky jsme, podobně jako před chvílí naše kolegyně a kolegové, přebírali osvědčení o absolvování prvního ročníku univerzity třetího věku. Dnes máme v rukou diplomy a osvědčení o absolvování některého ze čtyř specializovaných běhů.

Už v průběhu prvního ročníku jsme poznali, že rozhodnutí věnovat část našeho volného času studiu, bylo správné. Zaktivizovali jsme svou schopnost soustředění i paměť, začali si víc věřit.

Ve druhém ročníku si někteří z nás zvolili specializované běhy z oblasti společenských věd či kultury a umění, jiní navštěvovali specializované běhy zaměřené na problematiku zdraví a nemoci. Když jsme přicházeli na přednášky, ať už na fakultu filozofickou, lékařskou nebo na fakultu tělesné kultury, vždy jsme se setkávali s vyučujícími, kteří nám ochotně zpřístupňovali poznatky ze svého oboru, trpělivě zodpovídali naše dotazy a v neposlední řadě vedli naše kolokvia. Všem patří naše poděkování a uznání. Náš dík však patří nejen vyučujícím, ale všem, kteří se na organizaci univerzity třetího věku podíleli: garantům jednotlivých specializovaných běhů, organizačním pracovnícům i akademickým funkcionářům.

Končíme dnes své studium na univerzitě třetího věku, ale s Univerzitou Palackého, která nám otevřela své posluchárny a ukázala nám, že cesta k poznání nikdy nekončí, se neloučíme.

Ukončení studia na univerzitě třetího věku je i příležitostí pro setkávání generací.

Foto A. Jankovský

Absolventi univerzity třetího věku na UP ve studijním roce 1997/98

Dne 20. 5. 1998 se v aule Filozofické fakulty Univerzity Palackého uskutečnilo slavnostní shromáždění při příležitosti ukončení studijního roku univerzity třetího věku. Osvědčení o absolvování 1. ročníku, který představuje úvod do studia, převzalo 55 účastníků. Dvačet posluchačů, kteří si zvolili náročnější formu studia a skládali kolokvia, obdrželo diplom. Ostatním bylo předáno osvědčení (celkem 51 účastníků).

Ve specializovaném běhu „Společenské vědy a jejich místo v současných podmínkách života“ získali diplom tito absolventi univerzity třetího věku: Jarmila Frýdecká, Mgr. Ladislav Fryšták, Štefan Kapusník, Anna Martišková, Irena Sedlářová, Alena Stašová, Stanislava Tesarčíková, ing. Květoslav Větr.

Osvědčení obdrželi: Robert Biječek, Břetislav Bláha, Renata Černá, Miluše Drozdová, Štefan Duraj, Mgr. Zdenka Ficnerová, ing. Marie Fischerová, Božena Havličková, Adolf Havlíček, ing. Božena Hučínová, ing. Jan Hučín, Eva Janošíková, Miroslav Janošík, Marie Juračková, Zdenka Kubíčková, Emanuel Milich, Marta Motáňová, Amálie Ondráčková, Marie Roháčová, Věra Sanetníková, Věra Šreiberová, Ladislav Vymazal, Anna Zavadi-

lová a Zoe Znojemská.

Ve specializovaném běhu „Cesta za zdravím – LF“ získali diplom tito absolventi: Břetislav Bláha, Mgr. Ludmila Branžovská, Otto Branžovský, Vlasta Johnová, Marie Kalábová, Zdena Míšová, Alena Pernicová, Marie Rejtková, Hana Rohlederová, Jiří Stránský, Květoslava Tomášková a Anna Zavadilová.

Osvědčení obdrželi: Věra Bruštíková, Vlasta Kubíčková a Marie Spurná.

Ve specializovaném běhu „Kultura na Moravě a v Olomouci v minulosti a přítomnosti“ obdrželi osvědčení: Renata Černá, Eva Janošíková, Vlasta Johnová, Jarmila Krejčí, Eliška Němečková, Helena Sedlářová, Květuše Sedláčková, Vlasta Skácelová, Milada Stiborová, PhMr. Eva Šváblová, Aloisie Vybíralová, ing. Jaroslav Vybíral a Marie Žáčková.

Ve specializovaném běhu „Cesta za zdravím – regenerace lidského organismu pohybem – FTK“ obdrželi osvědčení: Věra Bruštíková, Drahomíra Jahodová, Jiřina Kořítková, Alena Pernicová, Jiřina Příkrylová, Milada Reichelová, Ivona Romanová, Jitřenka Rozsívalová, Jaroslava Šýkorová a Květoslava Tomášková.

-utv-

Učitelé působící na Univerzitě třetího věku ve studijním roce 1997/98

Vprvním ročníku přednášeli: prof. MUDr. Boris Mrňa, DrSc., PhDr. Miloslav Pospíchal, RNDr. Ivana Loučková, CSc., prof. Jindra Kulich z Kanady, doc. MUDr. Alena Merkunová, CSc., prof. PhDr. Bohuslav Hodaň, CSc., doc. MUDr. Jaroslav Opavský, CSc., doc. RNDr. Jarmila Riegerová, CSc., PhDr. Jitka Skopalová, doc. PhDr. Stanislav Hubík, CSc., PhDr. Lubor Kysučan, doc. RNDr. Evžen Opatrný, CSc., RNDr. Pavel Nováček, CSc., doc. RNDr. Vladimír Dostál, CSc., RNDr. Vladimír Malíšek, CSc., doc. ThDr. Pavel Ambros, PhDr. Vojtěch Cekota, PhDr. PaedDr. Jan Novotný, JUDr. Leoš Vyhnánek a RNDr. Josef Tillich, CSc.

V jednotlivých specializovaných studijních bžích působili:

1. Kultura na Moravě a v Olomouci v minulosti a přítomnosti

– zimní semestr – výtvarné umění (garant Katedra teorie a dějin výtvarných umění FF UP): doc. PhDr. Milan Tognier, PhDr. Josef Bláha, Ph.D. ing. Pavel Černý, PhDr. Marek Perůtka, doc. PhDr. Ivo Hlobil, CSc., Mgr. Pavel Štěpánek, doc. PhDr. Pavel Zatloukal a PhDr. Alena Kavčáková, Dr.

– letní semestr – hudební umění (garant Katedra hudební výchovy PdF UP): PhDr. Stanislav Tesař, Mgr. Květa Fridrichová, doc. PhDr. Zdeněk Fridrich, CSc., doc. PhDr. Pavel Klapil, CSc., doc. PhDr. Jiří Fiala, CSc., Jiří Klimeš, prof. Antonín Schindler, doc. PhDr. Alena Burešová, CSc., a doc. PhDr. Karel Steinmetz, CSc.

2. Společenské vědy a jejich místo v současných podmínkách života

– zimní semestr – psychologie: PhDr. Alena Plháčková, CSc., doc. PhDr. Jiří Musil, CSc., prof. PhDr. Jarmila Koluchová, CSc., doc.

PhDr. Jitka Čížková, CSc., doc. PhDr. Vladimír Řehan, PhDr. Edita Bosáková, doc. PhDr. Zdeněk Vtípil, CSc., PhDr. Agnesa Mrázková, PhDr. Irena Sobotková, CSc., RNDr. Josef Tillich, CSc., a doc. PhDr. Anna Petřková, CSc. – letní semestr – sociologie: doc. PhDr. Dušan Šimek, PhDr. Jaroslav Čihovský, RNDr. Ivana Loučková, CSc., Dr. Dana Šýkorová, ing. Ludmila Typovská, PhDr. Jitka Skopalová a Mgr. Helena Kubátová.

Oba cykly garantovala Katedra sociologie a andragogiky FF UP.

3. Cesta za zdravím (garantem byla Lékařská fakulta UP): prof. MUDr. Juraj Klačanský, CSc., MUDr. I. Vlčková, MUDr. M. Sedláková, MUDr. Jana Dvořáková, doc. MUDr. Ivo Stárek, CSc., doc. MUDr. Rudolf Dítmar, CSc., MUDr. J. Gallo, MUDr. K. Radiměřský, doc. MUDr. Jaroslav Bouček, CSc., MUDr. Ludmila Tirayová, doc. MUDr. Rudolf Chlup, CSc., doc. MUDr. Milan Buček, CSc., doc. MUDr. Květoslava Dostálová, CSc., MUDr. Jaroslava Braunová, prof. MUDr. D. Hautťová, CSc., MUDr. Oldřich Marek, MUDr. Richard Fiala, CSc., MUDr. Vladimír Študent, MUDr. Rostislav Večeřa, MUDr. Pavel Koranda a doc. MUDr. Miroslav Mysliveček.

4. Cesta za zdravím – regenerace lidského organismu pohybem (garantem byla Fakulta tělesné kultury UP): doc. RNDr. Jarmila Riegerová, CSc., doc. PhDr. Jiří Novosad, CSc., PhDr. Hana Krapková, PhDr. Jana Šopková, PaedDr. Petr Kolisko, doc. PhDr. Hana Válková, CSc., PaedDr. Michal Kalabis, RNDr. Pavel Vodička, Mgr. Barbora Řihošková, RNDr. Hana Kostihová, Mgr. Hynek Švarc a PaedDr. Jiří Vaculík, CSc.

-utv-

Univerzita třetího věku

Kapitoly z dějin hudební kultury na střední Moravě

Cyklus dvanácti přednášek byl mimořádně zdařilý a krásný kulturní blok, který nás velmi obohatil.

Už první přednáška mimořádně zaujala. Upozornila na významné představitele vídeňského hudebního života na přelomu 18. a 19. století, na bratry Vranické. Oba Vraničtí (Pavel a Antonín) studovali na olomoucké univerzitě. Pavel Vranický patří mezi nejpłodnější skladatele a hudebně se blíží k Mozartovi a Haydnovi, kteří byli jeho současníky. Ve svých dvaceti devíti letech se stal Pavel Vranický šéfem Dvorské opery ve Vídni.

Oba bratři byli i vynikajícími houslovými virtuosi a Antonín byl prvním interpretem svých houslových koncertů. Dr. Stanislav Tesař doplnil přednášku krásnými hudebními ukázkami, ze kterých na nás dýchla Vídeň osmdesátých let – josefinismus, liberalizace, probouzející se romantické cítění.

Je velká škoda, že „historická paměť“ se k Vranickým zachovala macešsky.

Doc. Zdeněk Fridrich nám uvedl hudbu zapomenutých olomouckých skladatelů 18. století. V rámci přednášky byly živě provedeny dosud neznámé skladby olomouckých autorů, které byly v poslední době vyhledávány v archívech a zpracovány studenty a absolventy UP. Jedná se např. o skladby Josefa Gureckého, Josefa Puschmana, Gottfrieda Füngera.

O moravském a hanáckém písňovém folklóru v přednášce doc. Pavla Klapala jsme se dozvěděli spoustu zajímavých poznatků. Jeho přednáška patřila ke špičkovým. Představil nám Moravu jako zmenšenou Evropu – zajímavé území, kde prochází hranice mezi písňovým typem vokálního (východním) a instrumentálním (západním) – a velké bohatství toho všeho, co lid umí a co vytvořil.

Přednáška „Hanácké lidové opery 18. století“ organicky navazovala. Mgr. Květa Fridrichová, učitelé a studenti KHV PdF UP nám představili hudební divadlo 18. století. V přednášce zazněl průřez zpěvohrou P. A. Plumlovského „O Landerborkovi“ v koncertním provedení studentů a pedagogů. Umělecký dojem byl umocněn i hostováním členů Moravského divadla v Olomouci, kteří vystoupili v dobových krojích.

Charakter koncertního vystoupení měla i přednáška sbormistra Jiřího Klimeše „Cam-

panella a dětský sborový zpěv v Olomouci“, kde vystoupila desetičlenná skupina dívek a chlapců z výběrové složky dětského sboru. Jejich pěvecký výkon byl velmi kvalitní a zanechal v nás hluboký dojem. Jiří Klimeš nás seznámil i s historií dětského pěveckého sboru a olomouckého festivalu „Švátky písní“.

Doc. Alena Burešová si vybrala pro svoji nevsední a zajímavou přednášku téma „Krysař“ v hudbě, zvláště v moravském kontextu. Byla to krásná kombinace poezie, pověstí a hudby doplněná ukázkami hudebními i diapoziitivy. Oživila nám novelu Viktora Dyka, básníka sžíraného kritiky, který vynikal vpyjatým mravní odpovědností každého jedince. Osudový vztah k tématu měl hudebník Pavel Bořkovec. Jeho balet Krysař byl v r. 1950 uveden v Olomouci.

Také se nám líbila beseda s významným olomouckým skladatelem doc. Pavlem Čotkem, která byla rovněž doplněna hudebními ukázkami z jeho celoživotní tvorby.

Doc. Jiří Fiala uvedl ve své přednášce podrobnosti o jedné životní epizodě W. A. Mozarta, kdy se rodina Mozartových uchýlila před morovou epidemií z Vídně do Brna a pak do Olomouce, kde strávil otec Leopold s dvěma dětmi na konci roku 1767 téměř tři měsíce. V přednášce doplněné filmy zazněly i ukázky z 6. symfonie F-dur, kterou jedenáctiletý Mozart komponoval během svého olomouckého pobytu.

Zlatým hřebem celého cyklu byly návštěvy nejkrásnějších olomouckých chrámů (sv. Mořice, sv. P. Marie Sněžné a katedrály sv. Václava), doplněné prohlídkou vzácných olomouckých nástrojů 17., 18. a 19. století. Prof. Antonín Schindler nás seznámil s historií Englerových varhan a předvedl ukázky varhanních děl dobových mistrů. Na podobný umělecký zážitek jsme se všichni těšili i v katedrále sv. Václava. Bohužel, nedostavil se varhaník. A to byla jediná drobná vada na kráse celého překrásného hudebního cyklu.

Hudba a umění vůbec patří mezi ty trvalé hodnoty, kterých v dnešní postmoderní době ubývá a které se – na konci tisíciletí – někde ztrácejí. Proto byl tento program balzámem pro unavenou duši a pobyt v kulturním prostředí Muzea umění hlubokým uvolněním. Děkujeme!

I. Weinertová

Bitva u Slavkova

Bitva u Slavkova, která tak poznamenala Evropu, je zachycena v expozici při Mohyle Míru. Plastická mapa, která je součástí expozice, mně sloužila jako podklad popisu.

Dříve nesmíme opomenout říjnovou kapitulaci (20. 10. 1805) části rakouské armády obležené v Ulmu a následné obsazení Vídně Napoleonem (13. 11.). Kutuzov – vrchní velitel všech spojeneckých vojsk Rakouska a Ruska (3. protifrancouzská koalice) – ustoupil až na Moravu, kde se u Olomouce spojil s jednotkami cara Alexandra I. a císaře Františka I. Odtud se posílenná spojenecká vojska vrátila a zaujala postavení západně od Slavkova na výšinách mezi Tvarožnou a Telnicemi. Kutuzov disponoval přibližně o čtvrtinu vyšším počtem vojáků a asi o polovinu vyšším počtem děl než Napoleon. Navíc obsadil výhodnější postavení na výšinách a znal terén lépe než Napoleon.

Bitva sama začala brzy ráno 2. 12. 1805 potyčkami u Telnice, které přerostly v úporné boje, při nichž početně slabší Francouzi vytlačili ruské jednotky a asi 8000 Rusů zajali. Další boje probíhaly u návrší Santon nad Tvarožnou, kde opět měla spojenecká vojska početní převahu.

Rozhodující střetnutí však proběhlo ve středu spojeneckého postavení na Prackém kopci (dnes Mohyla Míru), kde Napoleon vylákal spojenecké k útoků na pravé křídlo svých vojsk (prostor Telnice). Hlavní úder pak vedl na Pracký kopec, prolomil postavení spojeneckých vojsk a tak rozhodl celou bitvu. Bitva skončila v odpoledních hodinách tam, kde začala – u Telnice.

Taktickým posouzením výchozí situace se zdá být nemožné, aby spojenecká rusko – rakouská vojska nezvítězila, ale Napoleon, bez ohledu na tuto nepříznivou situaci, promyšlenými manévry rozhodl bitvu pro sebe. Domnívám se, že počítal s tím, že Kutuzov vtiskne taktice spojeneckých vojsk principiálně nesprávnou taktiku ruských masových útoků bez ohledu na ztráty, a to se také stalo. Z této taktiky se nakonec Rusové nevymanili ani ve 2. světové válce.

Ing. Květoslav Větr

Posluchačky 1. ročníku univerzity třetího věku se seznamují s informačním systémem Ústřední knihovny UP.

Foto A. Jankovský

Zamyšlení, postřehy a dojmy účastníků 1. ročníku univerzity třetího věku

Na závěr studia 1. ročníku v roce 1997–98 zpracovali posluchači písemnou práci nazvanou *Můj návrat do role studenta-studentky*. Otiskujeme některé ukázky.

Tematika a metodika přednášek:

Témata všech přednášek zabírají širokou škálu vědomostí, takže jsem měla možnost si některé oblasti zopakovat, hlavně ty, jež byly obsahem i mého středoškolského studia. Celá řada oblastí je pro mne ale docela nová, např. přednášky „Velké schizma mezi východem a západem v r. 1054“ doc. ThDr. Pavla Ambrose, „Rozdělení západního křesťanství“ PhDr. Vojtěcha Cekoťy.

V příštím ročníku by se mělo více času věnovat konzultacím s lektorem, panelové diskusi – to ale samozřejmě neumožňuje prostor promítacího sálu. Přednáška má podle mne jednu nevýhodu – jednostranný směr sdělení.

Vztah přednášejících k posluchačům:

Přednášející k nám mají pěkný přístup, nepodceňují nás. Dovedou vytvořit příjemnou atmosféru. Přednášky, u kterých by se dalo předpokládat, že budou vědecky suchopárné (chemie, fyzika), byly podány velice poutavou formou. Oceňuji, že v dnešní výrazně ekonomicky zaměřené době se nám přednášející tak věnují, ačkoliv to jistě pro ně není příliš lukrativní.

Co se týče obsahu přednášené látky mne více zaujala náplň přednášek druhého semestru pro větší šíři a pestrost témat. Líbí se mi přístup přednášejících k nám „studentům“, někteří mne však zvláště zaujali svým projevem, nebo přednášeným tématem. Bylo jich jistě více, ale za všechny bych mohla jmenovat přednášku PhDr. Lubora Kysučana a RNDr. Josefa Tillicha, CSc.

Složení posluchačů a jejich vzájemné vztahy: Kolektivo studentů je různorodé, setkala jsem se zde se spolužačkou. Všechny nás spojuje touha po

Pokračování na následující straně

Univerzita třetího věku

Odborná exkurze absolventů univerzity třetího věku

Dne 27. 5. 1998 pořádala univerzita třetího věku při UP pro své absolventy odborně poznávací exkurzi. Program exkurze připravila paní doc. A. Petřková a také se jí jako organizační vedoucí zúčastnila. Spolu s ní se na vedení exkurze podílel sociolog a ekolog Mgr. Petr Mácha, který během cesty seznamoval účastníky se zajímavostmi a ekologickými problémy krajiny, kterou jsme projížděli.

Na naší trase jsme postupně navštívili následující pozoruhodnosti:

První zastavení bylo na Prateckém vrchu u Mohyly míru, památníku bitvy tří císařů 5. 12. 1805. Mohyla míru byla vybudována v letech 1909–1912 podle návrhu Josefa Fanty v secesním slohu. V současné době je prováděna oprava a restaurátorské práce vnitřního prostoru,

Jeden z cílů exkurze absolventů univerzity třetího věku – hrad Buchlov.

Foto A. Jankovský

kteří je upraven jako kaple. V malém muzeu, které je vybudováno v bezprostřední blízkosti památníku, je expozice Bitvy tří císařů, ve které padlo na 40000 mužů rakouské, ruské a francouzské armády. Od Mohyly je výhled na celý prostor, na kterém se v r. 1805 památná bitva odehrála.

Následující zastávka byla na zámku v Bučovicích spojená s prohlídkou. Renesanční zámek byl vystavěn v letech 1567–1582 podle

projektu císařského architekta P. Ferrabosca z Lainu a upraven v 1. polovině 17. století. V přízemí jsou sály s původní, velmi dobře zachovanou malovanou a štukovou výzdobou. Interiéry místností jsou vybaveny jen několika kusy renesančního a raně barokního mobiliáře a tím více vyniká zvláštní kouzlo původní malířské a štukové výzdoby stropů a stěn. Na nádvoří je raně barokní kašna s postavou bakchanta. Při zámku je nově restaurovaná renesanční zahrada.

Z Bučovic jsme přešli Chřiby a zastavili pod hradem Buchlovem. Je to původně královský hrad, založený v 1. polovině 13. století k ochraně cesty, vedoucí přes Chřiby, později sídlo správy královských lesů a lovců. Od roku 1511 byl hrad v majetku šlechtických rodů, od roku 1800 bratří Leopolda a Bedřicha Berchtoldů, známých lékařů a přírodopysků. Jejich nástupce zpřístupnil veřejnosti část hradu, ve kterých byly umístěny přírodopisné sbírky. Protože život v kamenném, původně gotickém hradu nebyl příliš pohodlný, postavili si jeho majitelé zámek v nedalekých Buchlovicích, kde bylo původně středisko samostatného statku, patřícího od roku 1545 ke hradu Buchlovu.

Barokní zámek postavený do roku 1701, pravděpodobně podle projektu B. Martinelliho, se štukovou výzdobou B. Fontany, je doplněn tak zvaným horním zámekem z doby kolem roku 1710. Jeho prostory byly upraveny v letech 1914–1915. Tak zvaný dolní zámek je přístupný veřejnosti a je v něm expozice barokní bytové kultury. Všechny přístupné místnosti zámku jsou krásně upraveny a udržovány v dokonalém pořádku a co zvláště účastníci exkurze ocenili, byla květinová výzdoba. Ve všech pokojích byly krásně naaranžované vázy s kyticemi právě kvetoucích rododendronů. Kolem zámku je rozsáhlý anglický park se vzácnými dřevinami, který vznikl z podnětu bratří Leopolda a Bedřicha Berchtoldů. Oba bratři byli vynikající lékaři, kteří na svou dobu používali velmi pokrokových metod v léčení i organizování lékařské pomoci. Zřídili nemocnici, kde byli nemajetní léčeni zdarma a bohatí připláceli na provoz. Oba bratři se podíleli i na kulturním životě české obrozenecké společnosti.

Poslední zastávka byla na Velehradě a byla věnována krátké prohlídce velehradské baziliky.

Božena a Jan Hučínovi

Regenerace lidského organismu pohybem může mít různé podoby.

Foto A. Jankovský

Dokončení z předcházející strany

dalším poznání, obohacování dosavadních zkušeností, ale hlavně pocit, že nejsme starobní důchodci dle zákoníku práce, ale lidé plní elánu do dalšího života.

Postrádám větší sblíženost účastníků ... V seniorovém věku musím přiznat, že jsme uzavřenější, opatrnější, obtížněji navazujeme kontakty. Po celoživotních zkušenostech tomu tak asi musí být.

Přístup posluchačů ke studiu:

Je to zvláštní pocit ocitnout se po tolika letech od opuštění školních lavic zase v prostředí, kde sedím a poslouchám přednášející. Je to jiný pocit než ten, kdy jsme do školy museli a teď, kdy tam sami chceme ...

Přístup každého z nás k vlastnímu studiu kromě vlastních přednášek je individuální, ponechaný na rozhodnutí a možnostech jeho samého. Pro mimoolomoucké je trochu problémem dojíždění. Někdy jsou to i nemoci a zdravotní problémy, častější právě u starších účastníků studia, než u mladých studentů. Lze však říci, že se my starší všichni snažíme být pozornější, pečlivější, zodpovědnější než kdysi v mládí.

Vždycky se moc těším do Olomouce. Co mi ale moc vadí a mrzí mne, je nekázeň některých spoluposluchačů. Chodí pozdě na přednášky, jiní velmi brzy odcházejí a někteří si chodí i pospat. To považuji za neuctu k přednášejícím.

Pozornost posluchačů upoutaly i fakultativní akce, jimiž byl aktualizován program 1. ročníku:

Velkým dojmem na mě zapůsobila návštěva knihovny. Svou historickou budovou, organizací i rozsáhlostí prostor. Doufám, že v příštích letech i já využiji možnosti nahlédnout do jejich svazků v oboru, který si vyberu ...

Výcházka po městě Olomouci byla moc prima. Naše průvodkyně, studentka, nám zasvěceně vyprávěla o různých pamětihodnostech a byla moc milá. I počasí nám přálo, nepršelo a nebylo horko. A tak jsem si řekla, že se do Olomouce zajedu podívat častěji a třeba na celý den a vezmu sebou i vnučata. Protože Olomouc je moc krásné město s bohatou minulostí, která se týká nás všech.

-pet-

Na pultech knihkupectví

Informace o knižní novince

Jak vypadá protipól výlučné (tj. stranické) ideologie materialistické a ateistické? O tom informuje esence demokratického světového názoru J. A. Komenského obsažená v brožurce s názvem *Impuls J. A. Komenského k vývoji nových demokratů*. Brožurka vydalo letos vydavatelství Světlo pravdy morálního zákona ve Štěpánově. Cena 25 Kč, k dostání v prodejní skript UP. Ve formě vázané, navíc s věcným a jmenným rejstříkem, je k dostání za cenu 60 Kč v knihkupectví Studentcentrum, Křížkovského 10.

Světový názor J. A. Komenského je nevýlučný, to znamená, že je univerzálně platný (obsahově i časově) v celé šíři lidské. Splňuje výchovný ideál vyjádřený spisovatelem Karlem Čapkem takto: *To, co platí jen pro jednu stranu, jednu víru, jeden národ, není ta pravda, která je věčným ideálem lidského ducha.* Osvojení si tohoto vzorového demokratického světového názoru, který z J. A. Komenského učinil učitele národů, je základní podmínkou zdravotního vývoje říše lidské směrem doprava, tj. k ideálům a hodnotám čisté demokracie. Poněvadž světový názor je nejvyšším řídicím systémem člověka, lidí a jejich organizací, neznalost a nerespektování demokratického světového názoru a jeho norem platných pro každou lidskou moc vede zákonitě ke krizovým jevům, propadům, nízké produktivitě i nízké životní úrovni i k prázdné kapse či pokladně. Vede též k tragédiím jednotlivců i národů. Naopak znalost a dodržování hodnot a norem demokratického světového názoru je nejlépeším, nejlacinějším a neúčinnějším lékem i prevencí proti zápornému, tj. nezdravému vývoji ve všech oblastech lidského života. Z tohoto zorného úhlu je cena této publikace podstatně vyšší, než je výše uvedeno.

Dr. F. Venzara

Učebnice klinické epidemiologie

Je to první česká publikace na toto téma. Autorem je prof. MUDr. Vladimír Janout, CSc., přednosta Ústavu preventivního lékařství LF UP. Ve 12 kapitolách vysvětluje základní pojmy a metodologické principy tohoto oboru, jejich uplatnění v praxi klinického lékaře, tzn. především v klinických rozhodovacích procesech. Kapitoly obsahují konkrétní příklady, které uvítají studenti medicíny, kliničtí lékaři, jimž je učebnice určena. Celková koncepce knihy, výběr a uspořádání látky, hlavně však jasné, slovně úspěšné formulace prozrazují autorovo pedagogické nadání. Autor získal zkušenosti účasti na programu eradikace pravych neštovic v Indii a Somálsku. V letech 1992–1997 absolvoval pět vědeckých stáží na zahraničních pracovištích, je členem Mezinárodní epidemiologické společnosti a vědecké rady European School of Oncology – Vienna Office, kromě toho vede Národní referenční centrum pro tetanus v ČR.

Janout, V.: *Klinická epidemiologie – nedílná součást klinických rozhodovacích procesů*. 150 stran, 12 tab., 43 obr. Vydání 1. Grada Publishing, Praha 1998.

-mh-

„Rozumně“ znamená víc než „přesně“. „Rozumně“ znamená „tak přesně, aby to nestálo víc, než za kolik to stojí“.

-kos-

Z vědeckých pracovišť UP

Výsledky „Projektů 250“ na UP

V roce 1996 vyhlásilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR 27/1996 program *Posílení výzkumu na vysokých školách* (označení „Projekty 250“ je odvozeno od částky 250 mil. Kč, které MŠMT ČR uvolnilo na tyto konkrétní výzkumy). Jeho cílem je vytvořit na vysokých školách nová výzkumná pracoviště (laboratoře) s konkrétně vypracovaným výzkumným programem (na dobu nejméně čtyř let), na kterých budou pracovat převážně mladí vědeckí pracovníci. Díky tomuto programu mohou vysoké školy získat mladé, kvalitní pracovníky, mohou usměrňovat jejich vývoj, vytvořit optimální prostředí pro studium doktorandů v odpovídajících oborech, získat další prostředky na výzkum a posílit vědecké kvality vysoké školy.

Vlnově-částicové vlastnosti světla

To je název jednoho z pěti projektů realizovaných v rámci tohoto programu na UP. Jeho odpovědným řešitelem je prof. RNDr. Jan Peřina, DrSc., z Katedry optiky Přírodovědecké fakulty UP a Společné laboratoře optiky UP a FZÚ AV ČR, který obdržel v roce 1997 za dosažené vědecké výsledky Ilkovičovu plaketu SAV. K tématu nám poskytl následující rozhovor:

Pane profesore, jaké jsou cíle a zaměření projektu?

Tento komplexní projekt je zaměřen na výzkum nových vlastností světla a sleduje tři výzkumné směry, které jsou navzájem propojené: kvantové interference, korelace a nelokální kvantové jevy, definice a měření kvantové fáze světla a kvantové a nelineární šíření optických svazků. Cílem projektu je ověřování fundamentálních zákonů kvantové fyziky metodami kvantové optiky a jejich aplikace zejména v kvantové kryptografii, která umožňuje bezpečný přenos a uchování dat chráněných přímo fyzikálním zákonem. S přihlédnutím k obtížnosti interpretace kvantové teorie byly také sledovány otázky popularizace výsledků.

V jaké fázi je práce na projektu v současné době?

Is přihlédnutím ke zdržení zaviněnému povodní a zatopením laboratoře v červenci r. 1997 je možné konstatovat, že se řešení projektu nachází asi v polovině. Těžší část výzkumné činnosti spočívá v prvním tématu kvantových interferencí, korelací a nelokálních kvantových jevů. Po ukončení přípravné fáze bylo realizováno kvantové kryptografické zařízení, kterým se bezpečně přenáší informace pomocí optického vlákna na vzdálenost 0,5 km s rychlostí přenosu stovek bitů za sekundu a s četností chyb kolem 0,4 %. Získané výsledky jsou zcela ojedinělé a předstihují výsledky dosažené na několika pracovištích ve světě, na nichž se podařilo kvantové kryptografický přenos realizovat.

Ve druhém výzkumném směru byly vytvořeny metody pro určení kvantové fáze optických systémů. Některé z nich byly již ověřeny ve spolupráci s Atominstytutem ve Vídni v neutronové interferometrii a v současné době se v návaznosti na první téma připravují optická interferometrická měření kvantové fáze. V rámci projektu byla vypracována obecná teorie založená na využití metody maximální věrohodnosti, která plně respektuje statistickou povahu měřených veličin.

Ve třetím okruhu šíření světla probíhají teoretické i experimentální práce od samého počátku řešení tohoto projektu, protože tato část navazuje na dříve ukončený projekt Grantové agentury ČR.

Jaké jsou konkrétní výstupy z vaší dosavadní práce?

Dosahované výsledky jsou postupně publikovány v mezinárodních fyzikálních a optických časopisech a prezentovány na konferencích a školách klasické a kvantové optiky formou příspěvkových a zvaných referátů, např. v Ostravě (1996, zvaný referát), v Taejonu (Korea 1996, zvaný referát),

v Karpaczi (1996), ve Vídni (1997), v Praze (1997, zvaný referát), v Minsku (1998, zvaný referát) aj. Dosažené výsledky byly publikovány ve více než 50 původních vědeckých pracích a sděleních, které mají odpovídající odezvu v zahraniční vědecké literatuře. Zvláště významné jsou např. práce M. Yaovisky, Y. Hasegawa, H. Rauch, Z. Hradil, R. Myška a J. Peřina: *Phase estimation in interferometry*, *Journal of Physics A*, 1998, 551–564 a J. Peřina, Jr. a J. Peřina: *Statistics of light in Raman and Brillouin nonlinear couplers*, *Quantum and Semiclassical Optics* 9, 1997, 443–464. V září t.r. vyjde monografie V. Peřinové, A. Lukše a J. Peřiny: *Phase in Optics* (World Scientific, Singapore 1998). V časopisu *Vesmír* je postupně od březnového čísla t.r. publikována také práce popularizační povahy P. Cejnara a M. Duška, která vysvětluje podstatu kvantových zákonitostí.

To je velmi bohatá publikační aktivita. Kolik pracovníků se na ní autorsky podílí?

Na této publikační aktivitě se podílí asi 10 pracovníků.

Se kterými zahraničními partnery na projektu spolupracujete?

V rámci řešení tohoto projektu spolupracujeme zejména s Univerzitou La Sapienza v Římě, s Univerzitou A. Mickiewicz v Poznani a s Univerzitou F. Schillera v Jeně. Užitečné kontakty existují s univerzitou v Innsbrucku a s Atominstytutem ve Vídni. Důležité experimentální informace byly získány z univerzity v Bostonu. Katedru optiky PŘF UP navštívil asi 10 zahraničních vědeckých pracovníků, např. prof. A. S. Čirkin z Lomonosovovy univerzity v Moskvě, nebo prof. S. Pascasio z Univerzity Bari. Tradičně významné vědecké kontakty pokračují s prof. E. Wolfem z univerzity v Rochesteru (USA). Na řešení se ze zahraničí dále podíleli dr. D. Mogileotsev z Ústavu fyziky AV Běloruska v Minsku a dr. Natalia Korolkova z MGU v Moskvě, která v r. 1997 ukončila na UP postdoktorát pobyť. Významně přispěl k řešení některých teoretických problémů také dr. A. Miranowicz z Univerzity A. Mickiewicz v Poznani.

Některé teoretické i experimentální otázky řešení tohoto projektu byly konzultovány s odborníky z Institutu pro experimentální fyziku v Innsbrucku a z univerzity v Bostonu.

Jak hodnotíte zastoupení mladých vědeckých pracovníků na realizaci projektu a výsledky jejich dosavadní práce?

V tomto oboru máme mimořádné štěstí, že se podařilo vytvořit velmi dobrou výzkumnou skupinu složenou výhradně z mladých vědeckých pracovníků. Z některých se během řešení tohoto projektu stali docenti. Významný je tvůrčím vědeckým duchem a obětovostí a svou vynalézavostí dosáhli špičkových teoretických a experimentálních výsledků rozšiřujících kvantovou optiku. Jejich vědecká aktivita je rozhodně zárukou, že olomoucká škola kvantové optiky bude mít pokračování i v další generaci. Významný podíl na dosažených výsledcích má sedm doktorandů. Většina z nich se autorsky podílela na zmíněných publikacích v mezinárodních fyzikálních a optických časopisech.

Jaká je perspektiva ukončení práce na projektu?

Lze očekávat, že cíle tohoto projektu budou v základní podobě dosaženy v r. 2000 s tím, že se otevrou další etapy pro pokračování ve fundamentálních experimentech (např. Zenónův jev) a v jejich aplikacích v měřicí, sdělovací, záznamové a výpočetní technice.

V rámci tohoto projektu probíhá spolupráce s několika projekty Grantové agentury ČR a MV ČR a je možné očekávat využití praktických výsledků dosažených v oblasti kvantové kryptografie v bankovníctví a státní správě.

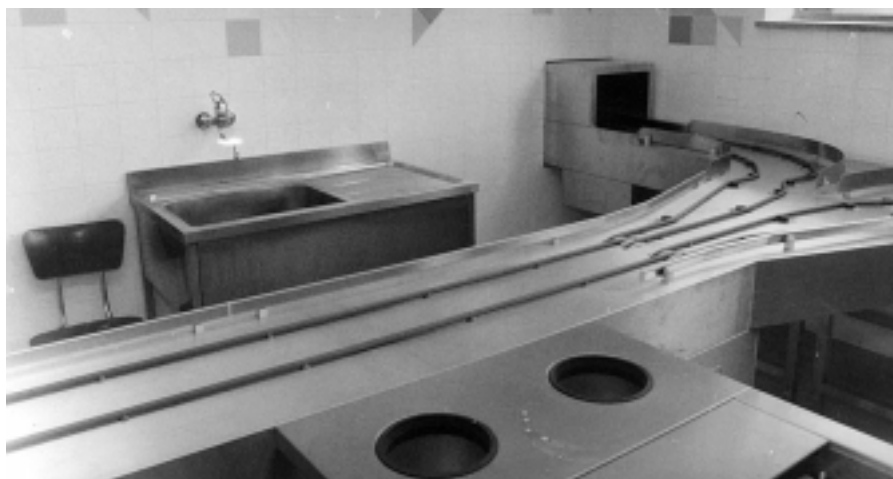
-mh-, -mav-

Na aktuální téma

Menza UP po rekonstrukci

Od 1. 10. 1998 byl zahájen provoz menzy UP na tř. 17. listopadu, jejíž objekty prošly během posledních čtyř let rozsáhlou rekonstrukcí a modernizací.

Jak uvedla ředitelka SKaM UP ing. B. Pirklová, menza dlouhodobě neodpovídala požadavkům moderního způsobu přípravy a výdeje jídla. První etapa její modernizace byla zahájena v roce 1995 rekonstrukcí varné části menzy, při které bylo zastaralé zařízení nahrazeno novou špičkovou technologií (výkonné braziéry a plynové kotle v hodnotě cca 6 mil. Kč). Díky této nové technologii je nyní menza schopna připravovat až 5000 teplých jídel denně, což je dvojnásobek předchozího stavu. V průběhu let 1996 až 1997 probíhaly další rozsáhlé rekonstrukce technického zázemí menzy (výměna kanalizace, lapáku tuku a nákladních výtahů v menze) v celkové hodnotě 4,6 mil. Kč.

Na snímku T. Jemelky nová mycí linka.

Představujeme: nové profesory Univerzity Palackého

V tomto čísle Žurnálu UP představujeme další dva z nových profesorů Univerzity Palackého jmenovaných 1. 6. 1998:

Prof. RNDr. Lubomír Dvořák, CSc. (nar. 1940)

Přírodovědecká fakulta UP, Katedra experimentální fyziky

Obor: fyzika kondenzovaných látek

Vědeckou a výzkumnou specializaci prof. Dvořáka představují luminiscenční metody v biofyzice a fyzice kondenzovaných látek.

Je autorem (spoluautorem) 59 vědeckých publikací, z toho 15 publikovaných v zahraničí.

Významné publikace z poslední doby:

Dvořák, L., Lasovský, J., Bancířová, M., Skotnica, J.: *Hightemperature thermoluminescence and chemiluminescence of chlorophyll in photosynthesis. Progress biophys. mol. biol.* 65, 1996, Suppl. 1, str. 161

Dvořák, L., Skotnica, J., Fiala, J.: *Chemiluminescence as a process of free oxygen radical deexcitation in thylaxoid membranes. Biophys. Journal* 72 (1997). *Abstracts* 41 sl ann.meeting. N. Orleans 1997. A 420.

Lazár, D., Brokeš, M., Nauš, J., Dvořák, K.: *Mathematical modelling of DCHU action in plants. J. Theor. biol.* 199 (1998), str. 79–86.

Poslední kongresovou přednášku na téma *Relation between high-temperature chlorophyll fluorescence and heat induced chemiluminescence of barley leaves* přednesl prof. Dvořák v rámci „42nd

Ann. meeting of biophysical soc.“ 22. 2. 1998 v Kansas City.

Prof. L. Dvořák vede čtyři postgraduální studenty v oborech biofyzika a fyzika kondenzovaných látek. Na Přírodovědecké fakultě UP přednáší obory fyzika kondenzovaných látek a experimentální metody biofyziky.

Prof. L. Dvořák je od února 1997 rektorem Univerzity Palackého.

Prof. MUDr. et PhDr. Jana Mačáková, CSc. (nar. 1943)

Lékařská fakulta UP, Ústav patologické fyziologie

Obor: patologická fyziologie

Vědecká a výzkumná specializace prof. Mačákové zahrnuje studium vlivu látek na proces učení a krátkodobou paměť a hyperlipoproteinemii.

Je autorkou (spoluautorkou) 173 vědeckých publikací, z toho 8 publikovaných v zahraničí.

Citační ohlas prací: 57 citací podle SCI.

Poslední kongresovou přednášku na téma *Partnership in health administration education* přednesla prof. Mačáková v rámci „AIHA Partnership Conference for Central and Eastern Europe“ (Budapešť, 1996).

Prof. J. Mačáková je členkou dvou oborových komisí pro postgraduální studium.

Na Lékařské fakultě UP přednáší v oboru patologická fyziologie.

V současné době je děkankou LF UP.

-mav-, foto T. Jemelka

Po povodních proběhla rozsáhlá oprava zatopeného skladovacího a chladiřského zázemí v menze, oprava vzduchotechniky a sociálního zařízení zaměstnanců. Tyto rekonstrukce a opravy si vyžádaly dalších 3,2 mil. Kč.

Jak dále sdělila ing. Pirklová, během letošního léta proběhla poslední, nejsložitější a nejrozsáhlejší etapa rekonstrukce menzy, která se týkala výdejních prostorů: *V rámci této etapy, která si vyžádala celkem 11 mil. Kč, proběhly investiční nákupy a instalace dvou nových velkokapacitních myček, dopravníkových sběrných pásů a instalace nových výdejních nerezových pultů. Kompletně zde byly rovněž vyměněny vzduchoinstalace a elektroinstalace, nové obklady a dlažby. Menza tak získala nový, moderní vzhled. V lednu příštího roku by měly být nové výdejny vybaveny také novým stolovým vybavením, které výrazně sníží hlučnost provozu a od nového školního roku doplněny dalšími výdejními pulty, na kterých bude realizován doplňkový prodej stravy včetně salátových a ovocných mís. To vše bude následovat po instalaci systému založeném na užívání elektromagnetických karet v rámci plánovaného tzv. bezlimitního způsobu stravování, při kterém student uhradí pouze skutečné náklady za odebranou stravu a kterou se mu výrazně rozšíří možnosti ve vlastním výběru jídla. Půjde vlastně o bezhotovostní způsob platby, který by měl nahradit dosavadní systém stravování prostřednictvím nákupu stravenek.*

Podle informací ing. Pirklové si všechny uvedené rekonstrukční úpravy dosud vyžádaly přibližně 25 mil. Kč investičních a neinvestičních prostředků. Byly hrazeny převážně z prostředků SKaM UP s výjimkou úhrady povodňových škod (3,2 mil. Kč) a 5 mil. Kč investiční dotace na varnou část menzy ze strany RUP. *Zásadním nedostatkem, se kterým se menza potýká, je plocha výdejních prostor. Přestože se v roce 1993 podařilo rozšířit výdejní prostory o přibližně 500 míst rekonstrukcí nevyužitého sálu na VŠK Šmeralova, kumulují se při odběru jídla ve špičce neúnosné fronty. SKaM UP proto nyní projednává s vedením UP možnosti rozšíření těchto výdejních prostor, doplnila ing. Pirklová.*

-mav-

Diskuse, názory, ohlasy

Kyklop na cestě do Evropy

Narodil jsem se jako tupozraký a jako tupozraký umřu. Tupozrakost je stav, kdy sice máte dvě oči, ale používáte jen jedno. Jakmile to stále vidoucí zavřete, hned naskočí to záložní, neboť člověk chce vidět, jen to líné oko pomalu degeneruje a ztrácí např. plastické a barevné vidění. Nic to není, jen paprsek minul žlutou skornu (nerv).

Moje jedno oko degeneruje, ale to druhé se naučilo vidět za obě. Když jsem například na prohlídce španělského zámku, nehlásím to a platím řádně jako ostatní dvouočí. Jsou ale instituce v ČR, kde neustále platím polovic, nelze se proto divit, že jen těžko naplníme národní rozpočet, když všichni máme sleou.

Již pan Šimek blahé paměti říkal u pokladny v ZOO: „Chci slevu a nechci to zadarmo.“ My domácí si pořád dáváme slevu a já myslím, že to opravdu nebude zadarmo, že na to šeredně doplatíme.

Kdo ještě pořád neví, o čem je řeč, věz, že o tom, jak tuzemec domácí platí jen půl toho, co auslander.

V každém hotelu, na zámku, v taxiku a jiných příslušenstvích turistického (zatím ještě a jak dlouho) ruchu mají dvojitě ceny – pro Čechy a pro cizince. Víím, o čem mluvím, protože při přípravě kongresů se s tímto stavem dnes a denně setkávám.

Zahraniční účastníci se ptají PROČ!? a není to jen o mé nedokonalé znalosti cizí řeči, že jim to nedokážu vysvětlit. Nakonec nad tím (ti opravdu západní) jen mávnou rukou a usmějí se. Když jsou ovšem třeba z Chorvatska, tak rukou nemávnou a udělají malou (nebo větší) scénu a v duchu si říkají, že až my budeme na Jadranu, tak nás jejich švagři finančně sedrou z kůže (bližší „mare nostrum“ není). Nám pak zbudou paštiky (protože nejsme hloupí) a vitacit. Ještěže to boží slunce spaluje všechny bez rozdílu. Tímto koloběhem máme pak ostudu ve směru všech povodí, co jich ČR (v tomto ohledu oprávněně s malým č) má.

Tady pak je třeba podotknout, že UP jde proti tomuto trendu a chová se opravdu sjednoceně evropsky, i když jí to bude stát nemalé prostředky, neboť u nás na univerzitě budeme od 1.1.1999 „jedné krve ty i já“ jako Maugli a Ká.

Od nového roku se zahraničnímu studentovi vyplatí naučit se česky, a tím ušetří v přepočtu asi 1 000 000 Kč např. na LF UP – naopak LF UP je nedostane, tedy vzdá se té pomyslné české slevy.

Zato se od zahraničního studenta dovoříme, že „se mnou můžete mluvit česky – nyc se vam nestane“, tím se socializuje a může ve studentské hospůdce ten milion vrazit do práva, anebo když se ubytuje (samozřejmě bez slevy), tak podpoří zisky z turistického ruchu, a tak pořád dokola.

Místo rozvoje (rozuměj zisku) ve vzdělání se tento realizuje v turistickém ruchu, podobně jako v zemích tzv. třetího světa, odkud k nám potom jezdí studovat ti, co už tuto dělu údělu zažili doma a jejichž daňoví poplatníci (pouliční prodáváči, plavčíci a ostatní hotelový personál) jim domácí vzdělání zabezpečit nemohou. Naši daňoví poplatníci jim to umožní, protože jsme bývalí internacionalisté, nyní se sociálně tržním citěním.

Dřív nebo později budou za vzdělání stejně platit všichni, kteří se vzdělávají, a než se pro nedostatek financí úplně rozpadnou školní škamny, ve kterých sedávaly už minulé generace, tomu se nedá utěct ani pod břichem ovice, tak si užijme té domácí SLEVY, nikde jinde ve světě nám ji totiž nedají.

J. Pour

MEZI NÁMI VZDĚLANCI

Letošní měsíc září jsem strávil ve Varšavě (díky stipendiu vlády Polské republiky a varšavské univerzitní instituci Polonicum, která pořádá letní kurzy pro zahraniční polonisty a překladaře polské literatury), a měl jsem tak příležitost seznámit se i s výdobytky moderní polské poezie, třebaže letošní kurz se nesl zcela ve znamení 200. výročí narození doposud největšího polského básníka Adama Mickiewicze. Narazil jsem tak na sbírku Adama Zagajewského (nar. 1945), vydanou pod titulem List – Oda do wielościci, tj. po česku List – Oda na mnohost (druhý titul je aluzí na populární básně Adama Mickiewicze Oda na mladost); sbírku vydal roku 1983 Instytut Literacki v Paříži. V oddíle List jsem na straně 17 objevil báseň s titulem Czeski błąd, o jejíž pokud možno doslovný český překlad jsem se pokusil:

ČESKÁ CHYBA

Byls v Krakově, viděls Prahu
sřídověká města naplněná novým davem
Mosty a věže prohlížel sis knihovny
Ukazovali ti zmrzačené knihy
Prováděl tě průvodce zkušený
lhář s jizvou na tváři plný jako biftek
Toto řekl je projekt státu budoucnosti
v měřítku jedna ku nekonečnu prázdné ulice
prázdná náměstí prázdné sály prázdné dlaně
mrtové paláce
Na Karlově mostě nový dav z nezbytnosti tančí
A ta stopa krve na bílém pozadí?
Ach to je jen česká chyba obyčejné přehození
písmen

Odpustím si výklad o tom, co svou básní chtěl básník říci, omezím se na poznámku, že ve verši „Na Karlově mostě nový dav z nezbytnosti tančí“ je zřejmá narážka na francouzskou lidovou písničku o tanečnicích na mostě v Avignonu. (Básník Zagajewski nejspíš nemá tušení, že melodii téhle písničky přinesli roku 1741 do Čech francouzští vojáci. Tehdejší čeští příznivci bavorského krále Karla Alberta, jenž tehdy hodlal připravit panovníci Marii Terezii o zděděné země, opatřili tuto rozvernou melodii aktuálně politickým českým textem začínajícím „Praha má, Praha má pána, krále Bavora“, neboť Karel Albert se nechal v Praze

O vrbě a aspirinu

Na začátku našeho příběhu o tom, jak lidské úsilí prováděné ověřeným poznáním k velikému úspěchu došlo, stál sám Hippokrates: znal účinky kůry z vrby (Salix) proti bolesti a horečce. Reverend Stone účinky znovoobjevil a popsal r. 1763. Po dalších 65 letech byla z kůry izolována léčivá látka a nazvána salicin (1828). O deset let později bylo určeno chemické individuuum odpovědné za léčivost salicinu – kyselina salicylová. Acetylovanou formu této látky připravil Gerhardt v r. 1853. Tak vznikla kyselina acetylsalicylová (KAS). Hoffmann pak zdokonalil výrobu její čisté formy. A byl to opět chemik Felix Hoffmann, který před sto lety v srpnu 1897 podal KAS jako lék svému otci trpícímu bolestivým zánětem kloubů. Potom nastaly dva roky váhání s uvedením KAS do praxe. Mezitím byla látka přejmenována z německého Acetylsalicylsäure na aspirin. Ten byl uveden na trh v r. 1899 a za další tři roky bylo už o něm napsáno na 160 odborných publikací. Začal triumfální pochod KAS pod jménem aspirin světovou medicínu.

Dnes patří KAS k nejužívanějším léčivům. Účinkuje proti bolesti, horečce, zánětu, snižuje výskyt

korunovat na českého krále. Na shodnou melodii se pak zpíval i český text „Káča má, Káča má šněrovačku s prýmama“, takže po Karlově porážce a ústupu z Čech odsuzovaly tereziánské úřady k nuceným pracím každého, kdo si veřejně zanotoval nejen vlezrůdnou píseň o českém králi Karlu Albertovi, ale i smyslnou písničku o Káče a její šněrovačce.)

Spíše je třeba pohlédnout na titul básně a její poslední verš: co vlastně rozumějí Poláci pod označením czeski błąd – česká chyba? Ptal jsem se varšavských lingvistů, expertů na polskou frazeologii, a ti mi potvrdili, že jako czeski błąd – česká chyba se v polštině vsuktuje označuje přesmýknutí písmen nebo číslic (třeba v letopočtu), tedy určitý typ tiskové chyby. Proč se ale takové přesmýknutí nazývá českou (a ne třeba německou, maďarskou či ruskou) chybou, už říci nedovedli. „V polském jazyce“, dodala paní magistra Anna Kiermutowá (působivší před časem nanejvýš úspěšně jako lektorka úlostin na olomoucké filozofické fakultě), „existuje také úsloví czeski film – český film nebo czeski dowcip – český vtip. Když o něčem současný Polák prohlásí, že je to czeski film (nebo czeski dowcip), znamená to, že ta věc je naprosto nesrozumitelná a nepochopitelná.“ A paní magistra pak pohovořila na téma, s jakými údívy byly svého času v Polsku přijímány filmy tzv. nové české vlny, např. Passerovo Intimní osvětlení nebo Formanovy Lásky jedné plavovlásky – nic se v nich nedělo a nikdo neměl tušení, oč v nich jde.

Podotkl jsem, že pro takový případ máme v češtině úsloví „španělská vesnice“. Proč však právě vesnice španělská, a ne s vesnicí českou bezprostředně sousedící vesnice německá, to také říci nedokážu – nicméně Němci, proslulí svým logickým myšlením, užívají v obdobné situaci železně zdůvodnitelné fráze „das sind mir böhmische Dörfer“ nebo „das kommt mir böhmisch vor“.

Czeski błąd a španělská vesnice náležejí tudíž k ukázkám, jež je možno toliko vědecky popsat, nikoli však vědecky vysvětlit. „Ignoramus et ignorabimus“, říkají v takových případnostech agnostikové.

Jiří Fiala

P. S.:

Je to pěkná ukázka „zrádnosti“ polštiny: polský výraz błąd je vlastně český blud a polské slovo chyba znamená český snad, asi, možná.

srdečního infarktu, recidiv infarktu, mozkových příhod a úmrtí na ně. Nežádoucí účinky má jen řídce a většinou nezávažné. Užívá se k prevenci zánětu žil provázeného krevními sraženinami (tromboflebitid) a tromboembolických příhod ušbec. Podstatu tohoto účinku známe teprve od devadesátých let. KAS tlumí agregační funkci krevních destiček (trombocytů) blokadou cyklooxygenázy 1 acetylací serinu na pozici 530 a tím zabráňuje vazbě s kyselinou arachidonovou. (Z článku P. Višňovského, I. Bečkové a J. Jezdinského ve Zpravodaji klin. farmakologie a farmacie LF UP a FN 11, č. 3–4, 1997.)

Postup poznání KAS je tak říkajíc klasický: od lidové zkušenosti s léčivostí vrbové kůry k její chemické analýze, k určení molekulové struktury léčivé látky a syntéze derivátu po vysvětlení jeho fyziologického účinku. Souběžně s průběhem aspirinu se začal odvíjet příběh oboru fytochemie. Ta je bohatým zdrojem nových vědeckých poznatků o přírodních látkách rostlinného původu a jejich využití v lékařství. Na naší univerzitě má tento směr výzkumu padesátiletou tradici v Ústavu lékařské chemie LF UP.

-mh-

Zkušenosti ze zahraničí

Náš absolvent v kanadském zdravotnictví /II/

Doc. MUDr. Arnošt Kolín, CSc., absolvent LF UP, sekundář a později odborný asistent jejího Ústavu patologické anatomie, dvacet šest let pracoval v nemocnici a na univerzitě v Torontu. V minulém čísle Žurnálu UP jsme uveřejnili první část vyprávění tohoto bývalého studenta a učitele naší univerzity o jeho životní dráze, která jej přivedla z naší alma mater do zámoří. Dnes přinášíme dokončení:

Forma kanadských a severoamerických zkoušek byla pro absolventa neanglofonní univerzity naprosto překvapením. Multiple choice, se kterým jsem se poprvé v životě setkal při ECFMG, nebyl takový problém, jako nejistota, jak se test hodnotí. Písenná část specializačního testu byla ve formě eseje (např.: „napište o příznacích plicní hypertenze a popište její morfologické změny“). Celkem 12 otázek ve třech příkladech po třech hodinách. Zkoušku psalo 27 kandidátů z celé Kanady a jen 9 z nich dostalo pozvání k ústní zkoušce. To měla být konečně zkouška, na jakou jsem byl zvyklý z domova, ale i ta byla jiná. Zkoušející mají instrukce nedat kandidátovi najevo, zda jsou jeho odpovědi správné nebo chybné a v podstatě se drží jednoho problému do větší a větší hloubky, až se zkoušený dostane na dno svých vědomostí a má dojem, že jeho odpovědi nebyly dostačující. Pochopitelně, jak ECFMG, tak první certifikační zkouška byly spojeny s notnou dávkou stresu, protože neúspěch by měl závažné důsledky pro další práci a finanční zajištění rodiny.

Lékařská licence

Těprve po úspěšném složení této zkoušky jsem dostal v Sunnybrook Hospital troché místo patologa spojené s univerzitním úvazkem. Po další všeobecné zkoušce jsem dostal neomezenou licenci pro lékařskou praxi v provincii Ontario a číslo pro placení účtu za mé konzultace z provinčního zdravotního plánu. Sunnybrook Hospital, později přejmenovaný na Sunnybrook Health Sciences Center, je na rozdíl od většiny severoamerických univerzitních nemocnic umístěn v zámožné části Toronta obklopené parkem. Nastupoval jsem tam v době, kdy se z veteránské nemocnice stalo terciární léčebné středisko s ambiciózním programem. Vyžádalo si to několika let, než zmizelo stigma veteránské nemocnice a nemocnice se začala plnit. Se zvýšeným počtem pacientů a specializovaných programů vzrůstaly i provozní požadavky na patologii a naše bioptická a cytologická služba vzrostla během oněch šestadvaceti let o více než 400%, nehledě na náročnější a komplikovanější požadavky. Hlavní změnu přinesla výstavba centra pro léčbu nádorů v těsném sousedství s nemocnicí. Tamější onkologům jsem poskytoval konzultační službu pro pacienty s biopsiemi z jiných nemocnic. Mou oblastí byly nádory z otolaryngologické oblasti a z hrudníku. Operační preparáty plicní rakoviny byly pro mne základem pro vznik několika publikací a nakonec i mé olomoucké habilitační přednášky. Provozní diagnostika jak pro nemocnici, tak i pro nádorové centrum si vyžadovala většinu mého pracovního času.

Výuka a výzkum

Nemocnice v Sunnybrooku se podílela na výuce medicíny, v klinických předmětech pochopitelně v Sunnybrooku, ale patologii jsme museli jezdit vyučovat do teoretických ústavů v centru města. Byla to občasná přednáška a 2x týdně dvouhodinové laboratoře, ve kterých jsme se střídali, takže

na mne vyšlo obvykle devět týdnů za rok. Vyučoval jsem také patologické rezidenty nebo rezidenty z jiných oborů, ale ti byli zapojeni do provozu a když prošli prvním rokem, znamenali určitou pomoc. Další složkou naší práce byl výzkum. Teoreticky se počítalo, že budeme mít „chráněný čas“, ale tlak z provozu a výuky v některých letech vyplnil normální pracovní dobu, a tak zbývaly večery a víkendy. Výzkum, který by se dal přivést ke konci a publikovat během roku, se táhl dva až tři roky. Naštěstí mé výzkumné zájmy v oblasti plicních nádorů i poškození srdečního neměly v mém pojetí dost konkurence a byly publikovatelné, i když se práce protahovala. Některý klinický výzkum se dal provádět i bez grantu – např. má práce o vztahu plicních nádorů k plicním tepnám, na kterou jsem nedostal jediný dolar. Ale většinou jsou peníze zapotřebí na nákup zvířat, materiálu a technickou pomoc.

Od svého prvního grantu, o který pro mne žádal někdo jiný, jsem psal mnoho žádostí se střídatými úspěchy. Žádost vesměs vyžadovala aspoň měsíční intenzivní přípravou – někdy více práce a starostí než vlastní výzkum a publikace výsledků. Protože mít či nemít grant je důležité kritérium pro akademický postup, je stále větší počet žadatelů o ně, zatímco finančních prostředků podstatně nepřibývá, konkurence je stále větší a procento úspěšných žádostí stále menší. Byl jsem často překvapen, že mé úspěšné žádosti byly většinou v oblastech, které byly sice v té době středem zájmu, ale neměly v sobě nic mimořádného. Na druhou stranu projekty, které byly více originální, často neuspěly. Zřejmě to závisí na výběru recenzentů. Snadno se najdou takoví, kteří mají dobrý přehled o oblastech, které jsou středem zájmu a je těžší najít znalé recenzenty pro nová pojetí nebo originální přístupy.

Přednostenské starosti a současnost

Poslední dva roky v Sunnybrooku jsem shodou okolností strávil jako zastupující přednost oddělení anatomické patologie. Přibýly mi administrativní povinnosti se spoustou nepřijemných interpersonálních problémů na oddělení. Bylo to velmi náročné období a jsem rád, že ho mám za sebou. Sunnybrook mi přidal jeden pracovní rok ve veřejných službách k mým 65, ale po půl roce „na výměnku“ jsem zase zpátky jako „locum tenens“ v jiné univerzitní nemocnici – St. Michael's Hospital. Patrně do konce tohoto roku.

Co mi pomohlo?

Nevíím, co se dá vybrat z mých zkušeností třiceti let v kanadském zdravotnictví. Velmi mnoho se změnilo. Zatímco v roce 1968 byla spousta volných míst a hlavní problém představovalo složení patřičné zkoušky, všechny kanadské instituce postupně postavily téměř nepřekonatelné překážky pro lékaře z jiných kanadských provincií. Co mi pomohlo? Dobré základy v medicíně, nebo lépe řečeno v přístupu k problémům, které jsem se naučil na olomoucké interně a na patologickém ústavu, za které jsem vděčný svým olomouckým kolegům a kolegům z bývalého Výzkumného ústavu imunologického. Ta léta v imunologickém výzkumu mi pomohla k torontskému grantu a překoapivo při mé certifikační zkoušce. Jinak za své „úspěchy“ vděčím několika šťastným náhodám a také své zvědavosti, touze nezaostávat za ostatními a schopnosti adaptovat se na nové požadavky. Stálo to také trochu práce, ale na to si už příliš nevzpomínám.

-mh-

... a tento týden...

6. ŘÍJNA

Muzeum umění, 14.00 hod.: Historická Olomouc XII. – zahájení symposia 1998. Zakladatelské mýty a mýty „počátků“ ve světle kritiky pramenů.

U-klub, Šmeralova 12, 19.00 hod.: Kamelot – Země antilop. Kapela s Romanem Horkým křítí nové CD!

7. ŘÍJNA

Muzeum umění, 9.00 hod.: Historická Olomouc XII. Zakladatelské mýty a mýty „počátků“ ve světle kritiky pramenů.

Teoretické ústavy LF UP, Hněvotínská 3: Jak se mění současná chirurgie. Přednáškový večer Spolku lékařů II. chirurgické kliniky FN a LF UP. Témata přednášek: endoskopická chirurgie, flexibilní endoskopie v chirurgii, chirurg a sonografie, funkční vyšetření horní části zažívacího traktu, nové směry v chirurgii štítné žlázy aj.

U-klub, Šmeralova 12, 19.00 hod.: Bolek Polívka „O životě“. Beseda psychiatra MUDr. L. Gronského s populárním filmovými a divadelním hercem. Další pořad v rámci akce „Týden duševního zdraví“.

10. ŘÍJNA

Sportovní hala FTK UP, 8.30 hod.: házená SK UP – Veselý „A“ – mladší žacký.

Sportovní hala FTK UP, 9.30 hod.: házená SK UP – Veselý – starší žacký.

Sportovní hala FTK UP, 11.00 hod.: házená SK UP – Karviná – dorostenky DL.

Sportovní hala FTK UP, 12.30 hod.: házená SK UP – Pardubice – ženy 1. liga.

Sportovní hala FTK UP, 10.00 a 14.00 hod.: volejbal SK UP – Komárov – muži NL.

Sportovní hala FTK UP, 17.00 hod.: basketbal BCM – Poruba – starší dorostenci.

Sportovní hala FTK UP, 19.00 hod.: basketbal SK UP – USK Praha „B“ – muži NL.

11. ŘÍJNA

Sportovní hala FTK UP, 9.00 hod.: basketbal SK UP – TJ Šumperk – mladší dorostenky.

Sportovní hala FTK UP, 11.00 hod.: basketbal SK UP – Bohemians Praha – muži.

Poznámka redakce

Redakce Žurnálu UP vítá informace a náměty ze všech oblastí života Univerzity Palackého, především pak aktuální příspěvky nepřesahující počet 30–50 řádků. Vzhledem k omezenému rozsahu stran si redakce v opačném případě vyhrazuje právo příspěvky (s výjimkou odborných textů) krátit.

V zájmu rychlého a bezchybného přenosu informací žádáme zájemce o uveřejnění textů v Žurnálu UP, aby své příspěvky redakci dodávali (pokud jim to dovolí technické zázemí) na disketách nebo prostřednictvím e-mailu (nejlépe v editoru T602).

Děkujeme za pochopení a spolupráci.

Redakce Žurnálu UP